

A Coruña do século XV no Arquivo da Catedral de Santiago. Unha escolma documental

A CORUÑA FROM 15TH CENTURY IN THE ARCHIVE-
LIBRARY OF THE CATHEDRAL OF SANTIAGO.
A DOCUMENTARY PICKING

JOSÉ M. SÁNCHEZ CHOUZA
Dr. en Historia Medieval

A Coruña do século XV no Arquivo-Biblioteca da Catedral de Santiago. Unha escolma documental

JOSÉ M. SÁNCHEZ CHOUZA
Dr. en Historia Medieval

Resumen. O presente artigo ven a profundar na documentación medieval coruñesa no Arquivo-Biblioteca da Catedral de Santiago, dende unha breve presentación de fontes e a edición dunha escolma documental. Editamos a seguir oito documentos do século XV relativos a propiedades de relación capitular compostelá, ofrecendo as fontes para estudos posteriores e salientando especialmente aquelas de certa notoriedade pública, como as tomas de posesión.

45

Palabras clave: A Coruña, Santiago de Compostela, propiedades, economía, fontes documentais.

Códigos UNESCO:

A CORUÑA FROM 15TH CENTURY IN THE ARCHIVE-LIBRARY OF THE CATHEDRAL OF SANTIAGO. A DOCUMENTARY PICKING

Abstract: This article deeps on the A Coruña documentary medieval sources in the Archive-Library of the Cathedral of Santiago, from a brief presentation of sources and the edition of a selection. We publish eight documents from the fifteenth century related to properties of related with the Compostelan chapter, offering the sources for later studies and especially highlighting those of certain public notoriety, such as takeovers.

Key words: A Coruña, Santiago de Compostela, properties, economy, documentary sources.

Poucos son, en comparación con outras cidades, os documentos medievais que posuímos pra o estudo da Idade Media na cidade d'A Coruña. E si en conxunto a documentación medieval coruñesa é escasa, no que atinxe a documentación relativa a transaccións comerciais, e nula. Por iso non dubidamos en publicar este pequeno número de documentos que, atopándose no Arquivo da Catedral de Santiago de Compostela, refírense a operacións de compravenda de bens agrarios no termo da cidade coruñesa. Descoñecemos o feito polo cal este pequeno conxunto documental atópase depositado no Arquivo da Catedral compostelá, pero podemos supoñer que nalgún intre, entre 1432, data do último documento, e 1500, os bens obxecto das transaccións pasaron a titularidade eclesiástica. O uso do ano 1500 como data *ad quem* ben dado polo feito de que é o intre no que se escribe o chamado *Libro do subsidio*, que recolle unha relación dos beneficios eclesiásticos e os importes dos subsidios ou decimas que lles correspondía pagar á Coroa de Castela¹, entre os que figuran as parroquias de San Vicenzo de Elviña e Santa María de Oza, nas que se atopan os bens obxecto das transaccións.

46

Como dicíamos, son documentos de compravenda e o obxecto das transaccións son casais, viñas e mesmo un terreo calvo, terras que atópanse nas Parroquias de San Vicenzo de Elviña e Santa María de Oza, ambas pertencentes ao alfoz da cidade coruñesa e hoxe parte do territorio do concello. Á escritura notarial de compravenda acompaña, nalgúns casos, a escritura, tamén notarial, da toma de posesión do ben obxecto da transacción. As escrituras de compravenda son semellantes a calquera outra das múltiples que atopamos nas distintas coleccións documentais. As escrituras de toma de posesión son moito mais interesantes, xa que amosan aspectos rituais e simbólicos que nos remiten á esfera dos rituais feudais².

O nexo de tódalas escritura é a persoa do comprador, Lopo Vaca, do que tan só coñecemos que era mercador e que tiña por muller a Tareixa Díaz, e que

¹ Boa parte recollidos no *libro do subsidio*. Edita VÁZQUEZ BERTOMEU, Mercedes: *A Igrexa de Santiago contra 1500 (O Libro do Subsidio)*, Santiago de Compostela, 2003.

² SÁNCHEZ SÁNCHEZ, X. M.: "Las formas de poder en la feudalidad tardía. Las tomas de posesión en el señorío de la Iglesia de Santiago de Compostela durante el siglo XV: dominio, gesto y significado", *Studia Historica, Hº medieval*, 37/2 (2019), p. 133.

entre os anos 1424 e 1432 vai incrementando o seu patrimonio rural, a lo menos mediante esta compras. A Coruña era unha cidade cunha presión demográfica elevada dentro das súas murallas, 41,90 veciños/Ha³, o que é causa de que na documentación medieval coruñesa non atopemos mencións a unidades agrarias dentro da cidade, agás pequenas parcelas a carón das vivendas, adicadas a hortas pra consumo propio⁴. O mercador Lopo Vaca, coas súas compras de terras, está a seguir un proceso de inversión no agro próximo ás cidades que prodúcese non só en cidades da Galicia, como en Ourense⁵ ou Pontevedra⁶, senón en cidades da coroa de Castela, como Zamora⁷ e en toda Europa⁸. As inversións en terras adicadas á produción do viño formaban parte importante da riqueza agraria das crases dirixentes herculinas⁹, aínda que non só delas, xa que tamén algúns membros da comunidade xudía tiñan o viño entre as súas fontes de ingreso¹⁰. As rendas urbanas trata, deste xeito, de completar os seus beneficios procedentes de actividades netamente urbanas¹¹.

Como antes dixemos, ás escrituras de compra acompaña, nalgúns casos, a escritura notarial de toma de posesión do ben obxecto da transacción. Unha toma de posesión ritualizada nunha orde determinada de actos que vanse repetindo nunha secuencia semellante nos distintos documentos. Nas tomas de posesión xunto coa presenza notarial, atópase a presenza dun delegado do concello, como representante de aquel a quen corresponde o señorío xurisdiccional.

En primeiro lugar faise un recoñecemento público da compra mediante a lectura da carta de compravenda. Tras esta lectura o comprador pide ao propietario anterior, se atópase presente, ou a o representante do concello que lle abran as portas da súa nova propiedade e que o introduzan nela, feito que prodúcese coa entrega das chaves da propiedade.

³ SÁNCHEZ CHOUZA, J. M.: *A Coruña en la Baja Edad Media*. A Coruña, 2005, p. 38.

⁴ *Ibidem*, p. 45.

⁵ LÓPEZ CARREIRA, A.: *A cidade de Ourense no século XV. Sociedade urbana na Galicia baixomedieval*. Ourense, 1998, p. 156.

⁶ ARMAS CASTRO, J.: *Pontevedra en lo siglos XII a XV. Configuración y desarrollo de una villa marinera en la Galicia medieval*. Pontevedra, 1992, p.119.

⁷ LADERO QUESADA, M. F.: *La ciudad de Zamora en la época de loa Reyes Católicos. Economía y gobierno*. Zamora, 1991, p. 34.

⁸ BAREL, Y.: *La ciudad medieval. Sistema social-Sistema urbano*. Madrid, 1981, p. 294.

⁹ SÁNCHEZ CHOUZA, J. M.: *Op. Cit.*, p. 50.

¹⁰ *Ibidem*, p. 136.

¹¹ LÓPEZ ALSINA, Fernando: *Introducción al fenómeno urbano medieval gallego, a través de tres ejemplos: Mondoñedo, Vivero y Ribadeo*. Santiago de Compostela, 1976, p. 25.

O novo propietario procede á apertura das portas coa chave recibida e penetra na casa, pechándoa novamente, pero agora por dentro, como sinal de toma de posesión. Como signo de afianzamento da posesión, o novo propietario, Lopo Vaca, toma terra e pedra da casa ou leira “en sinal da dita posison”. Pra rematar o acto, o novo propietario sae da casa e pecha agora por fora, solicitando acta do alí feito, quedando dende agora coa plena posesión do ben que tiña mercado.

Nestes procesos de transmisión da propiedade, pode suceder que o ben transmitido teña un poseedor do dominio útil distinto do propietario. Tal sucede na compra que Lopo Vaca fai en 1428 dun casal en Eirís. O novo propietario, ao entrar na casa, vota fora dela ao que até de agora tiña o dominio útil. Unha vez realizado o ritual de toma de posesión, e xa fora, o novo propietario volta ao introducir na casa pola súa man, delegando nel o dominio útil. Esta introdución pola súa man do inquilino na casa polo propietario, é un feito que lembra a *inmixtio manum*, acto no que o señor e o vasalo mesturaban a súas mans en sinal de lealdade. Todos estes pasos, sacar fora ao morador, entrada na casa, recollida de elementos físicos dela e reintroducíndoo, son actos de posesión¹². O inquilino recibe a casa da man do propietario e reafirma a súa vontade de abandonala cando o propietario o demande. Un ritual que, como dixemos ao comezo, remite aos rituais feudais, levados á vida cotiá nun mundo no que non se dan esas relacións feudo vasaláticas, senón relacións propietario – inquilino.

NORMAS DE TRANSCRICIÓN

No desenrolo das transcricións adoptamos as seguintes normas:

Separación das palabras seguindo no posibel o sistema actual.

Desenrolo das contraccións se elo fora factíbel.

Puntuación do texto actual.

Mantivemos a grafía *j* naqueles casos nos que en galego actual correspondería con *x*.

Transcrición da nota tironiana e signos especiais da conxunción copulativa por “et”.

Entre corchetes ([]) aquelas letras ou palabras suplidas por rotura ou outra causa que impida a súa lectura.

Entre parénteses e subliñadas as notas explicativas: *brevete*, *roto*, *signo*.

Uso de parénteses angulares (< >) pra aquelas palabras ou partes do texto que aparecen entre liñas ou á marxe nos documentos.

¹² PUÑAL FERNÁNDEZ, Tomás: “Análisis documental de los rituales de posesión en la Baja Edad Media”, *Espacio, Tiempo y Forma, Serie III, Hª medieval*, 15 (2002), p. 129.

Uso de "sic" pra aquelas palabras que no texto aparecen duplicadas ou claramente mal escritas.

Indicación mediante tres puntos suspensivos entre corchetes ([...]) de aquelas partes do texto que por algún motivo non puideron ser lidas.

Uso de interrogación pra aquelas lecturas dubidasas.

EDICIÓN DAS FONTES

1

1424, xullo, 3. A Coruña.

Venta de Afonso Martins de Parrega, bachiller, clérigo reitor de Santo Tomé d' A Coruña, a Lopo Vaca e a súa muller Tareixa Díaz, da viña que chamaban de Toroxo por prezo de dez mil maravedís.

Notario Afonso de Balay.

A.- ACS S 18/23. Orixinal. Cortesá. 347x275 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación. Inclúe a seguir o doc. S 18/24.

Sepan quantos esta carta viren conmo eu Afonso Martis de Parraga, bachiller et clerigo rector de Santo Tomas da villa d'A Crunna, erdeiro de Pero Ferrans de Pruços et destrebuydor de sus beens por sua manda et testamento, outorgo e connosco que bendo et dou et firmemente outorgo por jur de erdade para sempre, por min et por minnas voses et do dito pero Ferrans, a vos Lopo Vaca et vosa moller Tereija Dias, vesinnos da dita villa et a vosa voses, para sempre por preço et dies mill maravedis de moeda vella branca [en] tres dinneiros forros et quitos de alcavala, os quaes de vos rresçebi en presenza do notario et testimonias soescriptas, de que me tenno et outorgo de vos por entorgo (sic) et ben pagado, vendo a vos polodito preço conmo dito he, a vinna que chaman de Torajo toda enteira, a qual foy do dito Pero Ferrans et de sua moller Moor Garçia , conmo se departe toda a dita vinna de una parte da vinna de Juan Ferrenno et da outra parte da vinna de Pero da Seeixo et da outra parte da vinna de Alvaro Fiel et topa en o terreo da iglleia de Elvinna quer ten Moor Peres de Loureiro. Iten mais, vos vendo enno dito preçio, conmo dito he, a leira de vinna que se con esta dita vinna usa, que jas cabo dela, as quaes a vos vendo con todas suas dereituras et pertenças et çepas et terratorio et arvores et entradas et seidas et chousuras et çeo et caminnos et andameos segun que o dito Pero Ferrans et a dita Moor Garçia et eu depois sua morte et outros por min et por eles fasta a que uasamos et levamos, o qual todo a min enteiramente

perteesçe por vos e erança do dito Pero Ferrans ety ao dito Pero Ferrans perteesçia a parte da dita Moor Gaarçia por sua erança et logo por esta presente carta <a vos faço> tradiçõn de rrayal corporal posison de todo elo et dos frutos et rrendas et dereyturas e perteenças de todo elo et das ditas vinnas et terretorio para senpre. Et se eu ou outro algun tovermos a posison da dita vinna e leira de vinna et cousas suso ditas, connosco et outorgo que he et sera por vos et en voso nome et vos dou poder conplido que porades entrar, tomar, rresçebir para vos ou para quen vos queresdes, as ditas vinnas e cousas sobre ditas et faser delas et en elas et dos frutos et rrendas et dereituras delas, todo o que queresdes et por ben toverdes vos et vosas voses para senpre et todo dereito, posison, propiedade que en elo ey et amin perteesçe por rreason do que dito he de min et de min a vos o tiro et parto et en vos et en vosas voses o ponno et traspaso para senpre. Et con qual todo vos prometo et outorgo aanparar (sic) et defender et faservoslo sano et de pas, quito et libre de todo embargo a todo tenpo para senpre et so pena do dobro da dita contia, para o qual todo asi teer et gardar et complir, segun dito he, obligo min et meus beens avidos et por aver. Et sobre esto rrenunçio a lei da inumerata pecunia, et a lei do enganno de maays da meatade do justo et dereito preço que fala en rreason dos quatro annos et todas las outras leis et dereitos que en contra desto que dito he diser ou alegar podese diser, que non valla. Et esta carta fique firme et valla.

Feita en A Crunna, tres dias do mes de julio, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Chrispto de mill et quatroçentos et viinte et quatro annos. Testemoyas Martin Garçia de Castro, Jurjo Marrufo, Gomes Garçia clerigo.

Ha escripto sobre rrayado onde diz Garçia et ontre rreglas onde diz vos faço, non enpesca et valla. Eu, Afonso de Balay, notario publico de noso sennor el Rrey en A Crunna et notario dos feitos do conçello dela, a esto presente fun et fise escrever et puse aqui meu nome et signal que tal he (*signo*) en testimonio de verdade.

2

1424, xullo, 4. San Vicenzo de Elviña (A Coruña).

Toma de posesión de Lopo Vaca e a súa muller, Tareixa Días, da viña que chaman de Toroxo, que tiñan adquirido por compra a Afonso Martins de Párrega, clérigo coruñés.

Notario Afonso de Balay.

A.- ACS, S 18/23. Orixinal. Cortesá. 347x275 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación.

En a fligresia de san Viçenço de Elvinna, quatro dias do mes de jullio, anno de jaçemento (sic) de noso ssenhor Ihesu Chispto de mill et quatro çentos et vinte et quatro annos, estando ao portal da vinna de Torojo, que foy de Pero Ferranz de Pruços et de sua moller Mayor Garçia et estando ende presentes Afonso Martines de Parrega, bachiller, clerigo rreitor de santo Thomas da villa d'A Crunna et Lopo Vaca, vezinno outrosi da dita villa et en presenza de min notario et testigos yuso escriptos, logo o dito Afonso Martines, bachiller et rreitor susodito, diso que, por quanto el por min o dito notario avia vendido ao dito Lopo Vaca et a sua moller Tereija Diaz, unna vinna de Tojoso suso limitada et declarada e la vençon suso escripta seguida do signo de min o dito notario, et o dito Lopo Vaca lle avia feito conplida paga dos maravedis susoditos por que del conprara a dita vinna et a leyra de vinna que está cabo da dita vinna conmo se usa con ela. Et el, o dito Afonso Martines, lles avia feito [...]adiccion da rreal corporal posison da dita vinna e leyra et frutos, dereituras et perteeças a ela perteeçentes, por ende et porque o dito Lopo Vaca oviese mellor et mais conplidamente a rreal corporal posison da dita vinna et leira que se con ela usa et con elo a propiedade dela para sempre jamais. Logo, o dito afonso martines, bachiller, de sua livre et propia vontade, abrio as portas da dita vinna et leyra de susoditas et desfechou a fechadura das ditas portas con una chave da dita fechadura et abertas as ditas portas tomou o dito Lopo Vaca pola mao et meteolo, posoo et apoderoulo dentro da dita vinna et leyra de vinna et enna posison paçifica de todo elo et dos frutos et rendas delo por çepa et terra et vinnas et agras. Et o dito Lopo Vaca paçificamen<te>, sen embargo nen contradicion alguna, rreçebio a dita vinna et leira suso ditas et a posison delas et rreçebemento de çepas et frutos et terras et ficou en elas et en todo elo apoderado et levoulle o dito bachiller a dita chave da dita porta et fechadura dela, et ficou asi en todo elo apoderado sen embargo et contradicion alguna por ninguno nen alguno non llo contradiro nen embargou. A esto de todo conmo se pasou, o dito Lopo Vaca pedio testimonio escripto et esto foy et pasou ena (sic) dito lugar enno dito dia mes et anno susoditos.

Testigos Pero da G[i]esta, Gomes Garçia, Joan da Giesta, clerigos , Jurjo Marrufo. Et eu Afonso de Balay, notario publico de noso sennor el Rrey en A Crunna et notario dos feitos do conçello dela, a esto que dito he presente fuy et escrivi et puge aqui meu nome et signal que tal he (*signo*) en testimonio de verdade.

3

1428, xullo, 2. A Coruña

María Vázquez, fillade Vasco Afonso da Nogueira(¿), xurado da cidade d' A Coruña, e seu fillo, Iohan Vidal da Porta, veciños ambos os dous de Betanzos, venden a Lopo Vaca, mercador d' A Coruña, e a súa muller, Tareixa Días, un casal en Eiris (Santa María de Oza), por prezo de catro mil catrocentos maravedís.

Notario Pero Fernández da Cruña.

A.- ACS, S 18/24. Orixinal. Cortesá. 334x302 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación.

Saban quantos esta carta viren como eu María Vaasques, filla de Vaasco Afonso da Regeyra, jurado e visino da villa da Crunna que foy, a quen deus perdone, Et eu Johan Vidal da Porta, fillo da dita María Vaasques, nos ambos et dous en hun, vesinos que somos da villa de Betanzos, por nos et por todas nosas voses outorgamos e conosco que vendemos por juro de herdade para sempre jamás a vos, Lopo Vaca, mercador, vizino da dita villa da Crunna, que sodes presente, et a Tareixa Diaz, vosa muller, que he absente, ben así como se fose presente, para vos et para todas vosas vozes, conven a saber o noso casal de Erys con súa casa en que mora Afonso de Golmaria, noso labrador, et con todas súas casas et herdades labradías et montesías et chantados et resios et vozes de villa a montes et fontes por onde quer que ban et jazen en as freguesyas de santa María de Oza et de sant Viçenço de de Elvinna, segundo que as ditas herdade et casas es casares se departen para súas çertas devisoos o qual casal et casas et herdades sobreditas a nos os sobreditos María Vaasques et Johan Vidal perteesçen por voz et por herdança do dito Vaasco Afonso da Rigeira et de Afoso Peres da Rigeira yrmaao de min a dita María Vaasques et tio de min o dito Johan Vidal et o qual casal et casas et herdades et bees sobreditos a vos, o dito Lopo Vaca et vosa muller, vendemos por prezo et contía de quatromill et quatroçentos maravedís de moneda vella blanca en tres dinneiros forros et quitos de alcabala por quanto vos, o dito Lopo Vaca la avedes de pagar os quaes quatro mill et quatroçentos maravedís da dita moneda <a> nos, vos o dito Lopo Vaca por vos et en nome da dita vosa muller destes et pagastes et nos de vos reçoemos et pasaron a noso juro et poderío realmente et con efecto sen erro et mascoto e engano algún en dineros contados et en tantas coroas et doblas de ouro quaes montaros et valueron dos quaes nos teemos et outorgamos por ben entregados et pagados a todas nosas voontades et todo o que o dito casal et casas et herdades et bees sobreditos que vos así vendemos mais val ou pode valer de aquí

en diante todo o que mais val ou pode valer de esto por que vos lo asi vendemos a vos o dito Lopo Vaca o damos et donamos en pura et perpetua dadiva et doaçón para sempre jamais non revocable, a qual por dereito chama ontre vivos segundo quer mellor et mais compridamente pode et debe ser dada et outorgada. Et logo desde aquí, por esta presente carta, tiramos et partimos et quitamos de nos et de todas nosas vozes todo o sennorío, jur, propiedade et posisión, dereito, voz et cauçón que nos et qualquier de nos abemos et teemos et nos perteesçe et perteesçer debe en qualquier manera et por qualquier razón en o dito casal et casas et herdades et bees sobreditos et o damos et poemos et traspasamos a vos et en vos os ditos Lopo Vaca et vosa moller et vozes para que de todo ello de aquí en diante sejades os verdadeiros sennores et verdadeiros propietarios posoedores et para que façades delo et en ello et do que renderen todo o que vos queredes et por ben toverdes, así como de vosos bees et cousa propia, libremente sen embargo de nos et de todas nosas vozes et doutro alguun et vos damos poder et conplida abtoridat que os posades tomar et entrar et reseçber por vosa propia abtoridade, sen mandado de alcalde et de juyz et doutra justiça [...]os ello qual ante queredes et sen pena et calupnia alguna et se por la tal entrada et tomada et reçeberamento y ouber pena ou calupnia nos nos obligamos et paramos a ello os quaes bees sobreditos prometemos et outorgamos de vos fazer saaos et de paz, agora et en todo tenpo, et de toda demanda et embargo que vos sobre elo nasçer et contesçer et de tomar por vos e voz et cauçón do pleito ou pleitos que vos sobre elo contesça cada que foremos requeridos, so pena do dobro da dita contía, para o qual todo obligamos nos et nosos bees movilles et rayzes, avidos et por aber et sobre esto que dito he renunçiamos et partimos de nos et de qualquier de nos toda ley et todo foro et todo dereito escriptos et non escriptos, canónicos et çevys, eclesiásticos et seglares, reales et enperiales, asy en general commo en espiçial. Et eu, a dita Maria Vaasques, seendo çertificada de meu dereito, renunçio as leys dos enperadores Justiniano et Valeriano que son en favor et ajuda das molleres et en especial renunçiamos anbos a ley et dereito que dize que general renunçiaçon non valla, et a penna pagada ou non pagada o contuido en esta carta valla et fique firme et cúmplase en todo. Et eu, o dito Lopo Vaca, que presente son, por min et en nome da dita miña moller et vozes asy o resçibo.

Feita a carta en a dita villa d'Á Cruna, dous días do mes de julio do anno do nasçemento de noso señor Ihesu Chispto de mill et quatyroçentos e veynte e oyto annos.

Testigos que foron presentes Pero Patiño, piloto, Iohan de Tato et Fernaant Lopes Oulivez, et Iohan de Paz, mariño, vizinos da dita villa d'Á Cruna, et outros.

Et eu, Pero Ferrans d'A Cruña, notario publico por noso señor el rey enna dita vila, a esto que de suso dieron he a outorgamento dos sobredictos Maria Vaasques et Iohan da Porta en hun con os ditos testigoa presente fuy et a pedimento do dito Lopo Vaca o fise escribir et fise aquí este meu signo (signo). Pero Ferrans notario.

4

1428, xullo, 3. A Coruña.

Toma de posesión de Lopo Vaca, no seu nome e no da súa muller Tareixa Días, do lugar de Eiris (Santa María de Oza), que tiña mercado a María Vázquez e Iohan Vidal da Porta, tras da lectura da carta de venda.

Notario Pero Fernández da Cruña.

A.- ACS S 18/25. Orixinal. Cortesá. 270x286 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación.

Enna villa d'A Crunna, tres dias do mes de julio, anno do nasçemento de noso señor Ihesu Chrispto de mill et quatroçentos et viinte et oyto annos, estando ante Afoso de Balay, alcalldo do foro en a dita villa por lo conçello dela, et a consentimento do doctor Pero Garçia et en presença de min, Pero Ferras d'A Crunna, notario publico por noso sennor el Rey en a dita vila et en seus coutos et terminos et jurdiçon, et dos testigos de juso escriptos, paresçeo Lopo Vaca, mercador visino da dita villa, por si et en nome de Tareija Dias, sua moller, et presentou et feso leer ante o dito alcalldo et por min o dito notario esta carta de compra que de suso vay encorporada, a qual presentada e leyda, o dito Lopo Vaca pidio ao dito alcalldo que o mandase meter et apoderar en o dito casal et casa et herdades et bees en a dita carta contiudos. Et logo, o dito alcalldo diso que el, bisto a dita carta, que mandava et mandou a Ferraant Canoyra, seu criado, que era presente, que fose meter et apoderar ao dito Lopo Vaca, por sy et en nome da dita sua moller, en o dito casal de Eyris et en a dita casa et bees et herdades del et a el perteesçentes. Et el, asi en el metido et apoderado, que mandava et defendia da parte do noso sennor el Rey et do dereito, que ninguna nen algunas personas non lle tomasen os ditos bees nen parte deles, nen lo tirasen da dita sua posesion por força et contra sua voontade sen rason et sen dereito fasta que primeramente fose demandado a juisio et oido et vençido por foro et por dereito por onde devia et como devia, et que este apoderamiento lle mandava asi faser en a mellor manera et forma et en quanto podia et devia con dereito, reservando

a salvo seu dereito a outra parte alguna se o en os ditos bees avia. Testemoyas que foron presentes Sancho Suares et Juan de Pas et Iohan de Soandres, visinos et moradores en a dita villa et outros. Et despois desto, en este dito dia, mes et anno sobreditos, estando en o lugar que chaman Eiris, couto et termino da dita villa, dentro en a dita casa en que mora o dito Afonso de Golmarra que he do dito casal, et estando ende presentes a dita Maria Vaasques et Iohan da Porta, et en presenza de min, o dito notario et testemoyas sobescritas, logo a dita Maria Vaasques et o dito Iohan da Porta, de sus plaseres et voontades et de suas propias abtoridades, et outrosi o dito Ferraant Canoyra por mandado do dito Afonso de Balay, allcalde, meteron et apoderaron ao dito Lopo Vaca, por si et en nome da dita sua moller, en a dita casa con seu curral et eira et con sua cortinna que ençima dela esta et de ali disseron que o metian et apoderavan en todas las outras casas et casares et herdades labradas et montesias et en todas las outras cousas contiudas en a sobredita carta de venda. Et o dito Lopo Vaca entrou et resebeo a dita posison por terra et pedra et tellar et madeira da dita casa et eyra et cortinna, entrando et seyendo en ello et poso fora dela ao dito Afonso de Golmarra et sua moller et çerrou et fechou as portas da dita casa. Et en signal da dita posison tomou et levou da terra da dita casa et eyra, et de aly diso o dito Lopo Vaca que resebia a posison de todos os outros bees et herdades et cousas en a dita carta de venda conteudas. Et poso logo en a dita casa et bees en seu nome ao dito Afonso de Golmarra et sua moller, os quaes os rezeberon de sua mao et prometeron de llos deixar cada et quando que o dito Lopo Vaca mandase. Et quando o dito Lopo Vaca asi entrou et rezebeo os ditos bees et posison delles non paresceo ninguna nen algunas personas que llo enbargasen nen contradisesen.

Et de esto todo en conmo pasou o dito Lopo Vaca pidio a min o dito notario que llo dese signado. Testigos que foron presentes, Jurjo Marrufo et Iohan de Pas et Gonçalo Maronno de Eiris et outros.

Et eu, pero Ferrans d'A Crunna, notario publico sobredito a esto que de suso dito he en huun con os ditos testigos presente fuy, et a pedimento do dito Lopo Vaca o fise escribir et fise aqui este meu signo (Signo)

5

1429, junio, 26. A Coruña.

Venta de Fernán Monteiro, mercador da cidade d'A Coruña e cumpridor da manda testamentaria de Pero Delgado, veciño da cidade, a Lopo Vaca, mercador d'A Coruña, e a Tareixa Días, a súa muller, dun terreo de herdade na freguesía de Santa María de Oza, por prezo de catrocentos maravedies.

Notario Iohan Fernández.

A.- ACS. S 18/27. Orixinal. Cortesá. 217x205 mm. Pergameo. Gallego. Boa conservación.

Saban todos conmo eu, Fernan Monteyro, mercador, vosino (sic) da villa de A Cruña, conpridor de manda testamentaria de Pero Delgado, vesino de esta dita villa, defunto a quen Deus per, et perdon et para conprir et pagar a dita manda et testamento et suas devedas et mixoras (?) da sua sopultura, outorgo et cononso que vendo et firmemente outorgo en jur(?) d'erdade para senpre a vos Lopo Vaca, morador vesino d'A Cruña et Tareysa Dias, vosa moller et a vosas vozes, por preçio et contia de quatroçentos maravedis blanca en tres dineros, que vos logo a min destes et pagastes et os eu de vos rreçebi en dineros francos (?) en presenza do notario e testigos de esta carta de que me teño et outorgo de vos deles por entrego et ben pago [...] vendo et dou e ovriço a vos polos ditos quatroçentos maravedis que de vos rreçebi, conmo dito es he huun tarreo de erdade calvo que he et jas enna frigesia se santa Maria de Osa, que foy et fincou do dito Pero Delgado, conmo se departe en baixo da leira de Juan Ferreño, jurado, et da erdade de Sancha Gonçalves, moller de Afonso Ferras Sejas et da erdade da capelania de Sancha Peres et sal enno camiño que vay para monte, o qual dito tarreo de erdade a vos vendo et dou et outorgo por los ditos quatroçentos maravedis que de vos rreçebi conmo dito he, con seu territorio et entradas et seydas et [...] et prensças que le presçeou et preesçen deven de feito et de dereito et por ende todo jur, señorio posyson, propiadade, dereito, voz et abçion que o dito Pero Delgado ou outro algun en seu nomi (sic) ha ou aiya en o dito tarreo do dito Pero Delgado et de sua boz o tyro et parto et en vos o dito Lopo Vaca et en vosa moller et en vosa voz o poño et traspaso para quer del de aqui en deante façades toda vosa vontade para segund asy como de vosa cousa propia et con o qual dito tarreo de...ade vos primero et outorgo de anparar et defender et vos lo faser saao et de pas en todo tenpo de senpre et de todo embargo de quales quier personas que sejan por los bees do dito Pero Delgado que a vos para ello obligo por vertude da dita sua manda et testamento sob isto (?) renunçio et parto do dito Pero Delgado et de sua voz a ley et dereito que dis que en termino de quatro anos pode diser et alegar o fasedor do [...] que foy enganado da meadade ou do mas ou do meos do justo preçio et todaslas outras leis et dereitos que ao dito Pero Delgado et sua voz podesen aproveytar et a vos enpesçer et de esto que non diga o [...] en juicio nen fora del so pena do dobro da dita quantia et a pena pagada ou non esta carta fique firme. Feita a carta en A Cruña, vynte e seys dias de juyo, ano do nasçemento de noso señor Ihesu Chrispto de mill et quatroçentos e vynte e nove años. Testigos Gonçalvo Dias, notario, Iohan dos Setos, pescador, Vasco Alborja, alfayate, vesinos d'A Cruña. Et

au Iohan Ferras, notario publico de noso (signo) señor el rey en A Cruña, de esto foy presente et escripvi et puse (signo) aqui meu nome et señal.

6

1430, noviembre, 18. A Coruña.

Venta de María Avizilva, veciña da cidade d' A Coruña, a Lopo Vaca, veciño tamén d' A Coruña, da cuarta parte que lle pertence do casal de Eiriz (Santa María de Oza) e da cuarta parte da casa, coa cuarta parte das herdades, por prezo de mil cincocentos maravedís.

Notario Pero Fernández da Cruña.

A.- ACS, S 18/28. Orixinal. Cortesá. 261x351 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación.

Saban quatos esta carta viren conmo eu Maria Avizilva, veciña da vila d' A Cruña, por mi et por todas mias vozes, outorgo et connosco que vendo por juro de heredad para senpre jamays, a vos Lopo Vasqua, morador et vezino da dita vila, que sodes presente, para vos et para Maria de Fias¹³, vosa moller et para vosas vozes et suas , a quarta parte enteyramente que a min perteesçe do casal de Eiriz con a quarta parta da casa do dito casal et con a quarta parte de todas las herdades, labradas et montesias et resios et chantados et vozes de vila et montes et a fontes para onde quer que vaan et jazen enna ffigresia de santa Maria d' Oza et en outra qualquera parte segundo que a dita casa et herdad se departen por suas çertas devisoes, a qual dita quarta parte do dito casal et casa et herdades a min perteesçen por voz et herençia de Ynes Lopes, miña madre que foy, a quen Deus perdon, o qual dito casal et casa et herdades a metade delo he de Juan de Deus de Javiña, meu padre et a outra quartya parte he de Elvira Lopes, miña yrmaa, a qual dita quarte parte do dito casal et casa et herdades con todas suas entradas et seydas et juros et perteesças et dereitoras (sic) et aguas vertentes et estantes et correntes et magnantes et chantados que ha et lle pertesçen e pertesçan deven, asi de feyto conmo de dereyto, en qualquier manera et por qualquier razon, a vbos vendp por perçio et contia de mill et quenentos maravedia de moneda vellabranqua en tres dineiros que me vos, o dito Lopo Vaqua, por elo destes et pagastes et eu de vos reçeby sen erro et mascouto et engano algun en trenta monedas de coroas de ouro et blanquas de castela que os montaron et valueron et pasaron a mia paarte et ameu poder realmente et con efecto en presenza do notario et testemoynas soescriptas, dos

¹³ Debería decir "Tareisa Diaz", como aparece nos outros documentos.

quaes me outorgo por ben entregada et pagada a toda mia vontade et todo o que mays val a dita quarta parte do dito casal et casa et herdades de esto por que vos lo vendo a vos o dito Lopo Vasqua et vosa moller a don et dono en dadiva et p[or] perpetua donaçion para senpre jamays non revocable a qual o dereito chama ontre vivos, segundo que mellor pode et deve seer dadxa et outorgada poir moytas ajudas et boas obras que de vos reçeby et porque me plaze de vos lo dar et donar. Et logo desde aqui por esta presente carta tiro et quito et parto de min et de min et de mias vozes todo o jur seniorio, propiedade, poseson, dereito, voz et auçon que eu ey et teño et me perteesçe et perteeçer deve enna dita quarta parte do dito casal et casa et herdades [et] o dou et pono et traspaso a vos et en vos, o dito Lopo Vaqua et vosa moller et vozes, para que delo de aqui endeante sejades os vedadxeiros señores et verdaderos propietarios poseedores para o dar et donar et vender et trocar et enpeñar et aforar et fazer delo et en ela asi conmo de vosa cousa propia libremente, sen embargo de min et de miñas vozes et dereito algun et douvos poder et cunplida autoridad que o posades entrar et reçebir por vos et por quen vos quiserdes sen mandado et autoridade de alcalde ou de outra justiçia ou con elo qual ante(?) quiserdes sen penna at calupnia algunna et se por la tal entrada et reçebeamento auver algunna pena ou calupnia eu me obligo et parto a ella (sic) et se eu ou outro algun en meu nome de aqui en deante tover poseson alguna da dita quarta parte do dito casal et casa et herdades ou de alaguna parte delo ou levar alguns froytos delo, outorgo et connosco et confeso que he et seran por vos o dito Lopo Vaqua et vosa moller et en voso nome et non por min nen por outro alguno et de vos tornar et entregar todo o que asi levar et vos donar et desenbargar a dita poseson cada et quando que vos queredes et mandardes. Outrosy me obligo de vos faser saao et de paz esto que vos vendo agora et en todo tenpo et <de> toda demanda et embargo que vos sobre elo nasçer et contesçer et de tomar por vos et en voso nonme a voz et auçon do pleito ou pleitos que vos sobre elo moveren et contesçese a cada et quando et en qualquer tenpo que for requerido, asi ante de pleito contestado conmo despoys, et vos sacar a paz et a salvo, sen costa et perda et dapnno algún, so penna de vos dar et pagar por penna et postura que con vosco et contra min poño o doble da dita contia dos maravedís, para o qual todo asi teer et guardar et cumprir et pagar obligo a min et a todos meus beens moveles et reyzes avidos et por aver. Et por esta carta pido et rogo et dou poder cumplido a qualquier corregidor et alcalde et otra qualquier justicia ante que paresçer que me costrenger et apremie para todos los remedios do dito [et] a que a teña et garde et cunpla et page todo o contenido en esta carta et cada cosa et parte delo. Et sobre todo esto que dito he renunçio et parto de min toda ley et todo foro et todo dereito escripto et non escripto, canonico et çevil, eclesiástico et seglar, asi en general conmo en especial et o traslado de esta carta a demanda por escripto

et todas ferias et huso et costume et todos plazos et termin os mayores et menores et todas las otras cousas et cada huna delas que en meu favor<et> ajuda en contrario desto que dito he son et seer posan para que se os diser ou alegar que me non valla. Outro si, renunçio as leys dos enperadores Justiniano et Valiano (sic) que falan en favor et ajuda das molleres et espeçialmentew renunçio a ley que diz que geeneral renunçiaçon non valla. Et a pena pagada ou non pagada esta carta et todo en ela conteudo valla et fique firme et cunplase en todo. Et eu Lopo Vaqua, que presebte son, por min et en nome da dita mia molle, asi a reço.

Feita a carta enna dita vila d'A Cruña, a diez e oyto días do mes de novenbre, anno do nasçemento do noso señor Ihesu Chrispto de mill et quatroçentos et triinta annos.

Testemoyas que foron presentes Martin Garçia de Castro et Nicolao Domingues et Juan de Calo, plateros, vecinos da dita vila et outros.

Et eu, Pero Ferran d'A Cruña, notario publico por noso señor el rey enna dita villa, a esto que de suso dito he a outorgamento da dita Maria Avisiboa, en huun on os ditos testigos presente foy, et a pedimento do ditos Lopo Vaca esta carta fise escrevyr et fise aquí este meu signo (signo).

7

1430, novembro, 20. A Coruña.

Venta de Juan de Deus de Xavina, veciño da cidade d'A Coruña, a Lopo Vaca, veciño tamén d'A Coruña, da metade do casal de Eiriz (Santa María de Oza) coa metade da casa e as herdades, por prezo de tres mil maravedies.

Notario Pero Fernández da Cruña.

A.- ACS. S 18/29. Orixinal. Cortesá. 247x332 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación.

Saban quantos esta carta viren conmo eu, Juan de Deus de Javinna, vezinno da vila d'A Crunna, por min et por todas mias voces, outorgo et conosco que vendo por jur de herdade para sempre jamays, a vos Lopo Vaqua, morador et vezinno da dita vila, que sodes presente, para vos et para Tareixa Diaz, vosa moller et para todas vosas voces et suas, a metade enteramente que a min pertesçe do casal de Eyriz que he enno couto de[sta] dita vila, con a metade da casa et herdades del, o qual eu et Ynes lopes, minna moller que foy, a quen Deus perdon, compramos et gaanamos de Juan de Prol et de Carolinna Giaanz et de Juan Alaao asi herdades labradas conmo montesias et resios et chantados et voces de vila et montes et prados por onde quer que van segundo que se

depaarten a dita casa et casal et herdades dela por suas certas devisoes, do qual dito casal et casa et herdades a quarta parte del he ja de vos, o dito Lopo Vaqua por compra que delo fizestes a Maria Avizibaa, minna filla e da dita minna moller, et a outra quarta parte pertese a Elvira Lopes, minna filla sua yrman, a qual metade do dito casal et casa et herdades del con todo o jur, sennorio, propiedade, posison, dereito, voz et auçon que en el ay et tenno et me pertesçe et pertesçer deve, asy de feyto conmo de dereito, et con todas suas entradas et seydas et perteesças et dereituradas et agoas vertentes et estancas et correntes et manantes, a vos vendo por preço e contia de tres mill maravedis de moneda vella, branca en tres dinneiros, et que vos o dito Lopo Vaqua pagedes a alcavala, os quaes tres mill maravedis da dita moneda me vos, o dito Lopo Vaqua, destes et pagastes et eu de vos reçeby et pasaron a minna parte et a meu poder realmente et con afecto sen erro et mascoto et enganno algun en tantas coroas et doblas de ouro et blanquas de Castela que os montaron et valieron en pesençia do notario et testemoyas so escriptas, dos quaes me tenno et outorgo por ben entrego et pagado a toda minna vontade. Et todo o que mays val a dita meetade do dito casal et casa et herdades del desto <por> que vos lo vendo douvoslo en dadiva et para perpetua donaçon para senpre jamays non revocable, ao qual o dereito chama antre vivos, segundo que mellor pode et deve seer dada et outorgada por moytas ajudas et boas obras que de bos reçeby et por que me praze de vos lo dar et donar. Et de qui en deante, por esta presente carta tiro et quito et parto de min et de todas mis vozes todo o jur, sennorio, poropiedade, poseson, dereito, voz et cauçon que eu ey et tenno et me perteesçer deve en a dita meetade do dito casal et casa et herdades del et o dou et ponno et traspasso a vos et en vos, o dito Lopo Vaqua et vosa moller, para que delo, de aqui en deante sejades os verdadeiros sennores et os verdadeiros propietarios poseedores para o dar et donar et vender et trocar et canbear et aforar et faser del et en el a quen queredes et por ben toverdes, asi conmo de vosa herdade et cousa propia, libremente et sen embargo de min et de mias vozes et doutro algun. Et se eu ou outro en meu nome, de aqui en deante tover algunna posison da dita metade do dito casal et casa et herdades del ou de parte del, ou levar del alguns froytos, confeso et outorgo et connosco que he et sera por vos, o dito Lopo Vaqua et vosa moller et en voso nonme et non por min nin por outro algun et de vos tornar et entregar todo o que asi delo levar et vos leixar et desenbargar a dita posison cada et quando que o vos pederdes et demanderdes, sen outro requerimiento de juez. Et douvos poder et conplida autoridade que o posades entrar et resçeby por vos mesmos et por quen vos queredes, sen mandado et autoridade de alcaldde et de outra justiçia ou con elo qual ante queredes sen penna et calupnia algunna. Et se por la tal entrada et reçebymento en elo ouver penna ou calupnia, eu me paro et oblijo a ela. Et prometo et outorgo de vos anparar et defender et vos faser

saao et de paz esto que vos asi vendo, agora et en todo tenpo et toda demanda et embargo et contrario que vos sobre elo nasçer, et contesçer, et de tomar por vos et en voso nonme a voz et auçon do pleito ou pleitos que vos sobre elo moveren et contesçertencada et cuando et en qualeuer tenpo que for requerido, asi ante pleito contestado conmo despoys, et vos sacar a paz et a salvo, sen costa et perda et dapno algun, so pena de vos dar et pagar por penna et postura et intrese convençonial que con vosco et contra min ponno, a dobra da dita contia dos ditos maravedis, para o qual todo asi teer et gardar et cunplir et pagar, oblige a min mesmo et a todos meus beens moveles et rayzes, avidos et por aver. Et por esta carta dou poder cunplido a qualquier corregedor et alcalle et outra qualquier justiçia ante quen paresçer, que constrengan et apremien por todos los remedios de dereito a que a tenna et garde et cunpla et page todo o en ela conteudo et cada cousa et parte dela. Et sobre todo esto que dito he renunçio et parto de min toda ley et todo foro et todo dereito, escripto et non escripto, asi canonico conmo çevil, eclesiastico e (sic) seglar, asi en general conmo en espeçial, et o traslado de esta carta et a demanda por escripto et todos foros et huso et costume et todos plazos et terminos mayores et menores et todas las outras cousas et cada huna delas que en meu favor et ajuda en contrario de esto que dito he son et seer posan, para que se as diser ou alegar que me non valla. Et esoeçialmente renunçio a ley et dereito que dis que general renunçiaçon non valla. Et a penna pagada ou non pagada esta esta carta et todo o en ela conteudo valla et fique firme et cunplase en todo. Et eu, o dito Lopo Vaqua, que presente son, por mim et en nome da dita mina moller et vozes, asi o reçoço.

Feyta a carta en a dita vila d'A Crunna, a viinte dias do mes de novenbre, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Chispto de mill et quatroçentos et trinta annos.

Testigos que foron presentes, Johan de Santa Maria, Martin Garçia de Castro et Fernan de Fines, carniçoero, vezinos da dita vila et outros.

Et eu, Pero Ferrenno d'A Crunna, notario publico por noso sennor el Rey en a dita vila, de esto que de suso dito he, a outorgamento do dito Juan de Deus en hun con os ditos testigos presente foy. Et a pedimento do dito Lopo Vaca (sic) esta carta fise escrevyr et fise aqui este meu signo (signo) (rúbrica).

8

1430, novembro, 20. A Coruña.

Venta de Juan de Deus de Xavina, veciño da cidade d'A Coruña, a Lopo Vaca, veciño tamén d'A Coruña, da metade do casal de Eiriz (Santa María de Oza) coa metade da casa e as herdades, por prezo de tres mil maravedies.

Notario Pero Fernández da Cruña.

A.- ACS. S 18/29. Orixinal. Cortesá. 247x332 mm. Pergameo. Galego. Boa conservación.

Saban quantos esta carta viren conmo eu, Juan de Deus de Javinna, vezinno da vila d'A Crunna, por min et por todas mias voces, outorgo et connosco que vendo por jur de herdade para sempre jamays, a vos Lopo Vaqua, morador et vezinno da dita vila, que sodes presente, para vos et para Tareixa Díaz, vosa moller et para todas vosas voces et suas, a metade enteramente que a min pertesçe do casal de Eyriz que he enno couto de[sta] dita vila, con a metade da casa et herdades del, o qual eu et Ynes lopes, minna moller que foy, a quen Deus perdon, compramos et gaanamos de Juan de Prol et de Carolinna Giaanz et de Juan Alaaos asi herdades labradas conmo montesias et resios et chantados et voces de vila et montes et prados por onde quer que van segundo que se depaarten a dita casa et casal et herdades dela por suas certas devisoes, do qual dito casal et casa et herdades a quarta parte del he ja de vos, o dito Lopo Vaqua por compra que delo fizestes a Maria Avizibaa, minna filla e da dita minna moller, et a outra quarta parte pertese a Elvira Lopes, minna filla sua yrman, a qual metade do dito casal et casa et herdades del con todo o jur, sennorio, propiedade, posison, dereito, voz et auçon que en el ay et tenno et me pertesçe et pertesçer deve, asy de feyto conmo de dereito, et con todas suas entradas et seydas et perteesças et dereituras et agoas vertentes et estancas et correntes et manantes, a vos vendo por preço e contia de tres mill maravedis de moneda vella, branca en tres dinneiros, et que vos o dito Lopo Vaqua pagedes a alcavala, os quaes tres mill maravedis da dita moneda me vos, o dito Lopo Vaqua, destes et pagastes et eu de vos reçeby et pasaron a minna parte et a meu poder realmente et con afecto sen erro et mascoto et enganno algun en tantas coroas et doblas de ouro et blanquas de Castela que os montaron et valueron en pesençia do notario et testemoyas so escriptas, dos quaes me tenno et outorgo por ben entrego et pagado a toda minna vontade. Et todo o que mays val a dita meetade do dito casal et casa et herdades del desto <por> que vos lo vendo douvoslo en dadiva et para perpetua donaçon para senpre jamays non revocable, ao qual o dereito chama antre vivos, segundo que mellor pode et deve seer dada et outorgada por moytas ajudas et boas obras que de bos reçebi et por que me praze de vos lo dar et donar. Et de qui en deante, por esta presente carta tiro et quito et parto de min et de todas mis voces todo o jur, sennorio, poropiedade, poseson, dereito, voz et cauçon que eu ey et tenno et me perteesçer deve en a dita meetade do dito casal et casa et herdades del et o dou et ponno et traspaso a vos et en vos, o dito Lopo Vaqua et vosa moller, para que delo, de aqui en deante sejades os verdadeiros sennores et os verdadeiros propietarios poseedores para o dar et

donar et vender et trocar et canbear et aforar et faser del et en el a quen quersedes et por ben toverdes, asi conmo de vosa herdade et cousa propia, libremente et sen embargo de min et de mias vozes et doutro algun. Et se eu ou outro en meu nome, de aqui en deante tover algunna posison da dita metade do dito casal et casa et herdades del ou de parte del, ou levar del alguns froytos, confeso et outorgo et connosco que he et sera por vos, o dito Lopo Vaqua et vosa moller et en voso nonme et non por min nin por outro algun et de vos tornar et entregar todo o que asi delo levar et vos leixar et desenbargar a dita posison cada et quando que o vos pederdes et demanderdes, sen outro requerimiento de juez. Et douvos poder et conplida autoridade que o posades entrar et resçebir por vos mesmos et por quen vos quersedes, sen mandado et autoridade de alcalde et de outra justiçia ou con elo qual ante quersedes sen penna et calupnia algunna. Et se por la tal entrada et reçebemento en elo ouver penna ou calupnia, eu me paro et obligo a ela. Et prometo et outorgo de vos anparar et defender et vos faser saao et de paz esto que vos asi vendo, agora et en todo tempo et toda demanda et embargo et contrario que vos sobre elo nasçer, et contesçer, et de tomar por vos et en voso nonme a voz et auçon do pleito ou pleitos que vos sobre elo moveren et contesçertencada et cuando et en qualeuer tempo que for requerido, asi ante pleito contestado conmo despoys, et vos sacar a paz et a salvo, sen costa et perda et dapno algun, so pena de vos dar et pagar por penna et postura et intrese convençional que con vosco et contra min ponno, a dobra da dita contia dos ditos maravedis, para o qual todo asi teer et gardar et cunplir et pagar, obligo a min mesmo et a todos meus beens moveles et rayzes, avidos et por aver. Et por esta carta dou poder cunplido a qualquier corregedor et alcalde et outra qualquier justiçia ante quen paresçer, que constrengan et apremien por todos los remedios de dereito a que a tenna et garde et cunpla et page todo o en ela conteudo et cada cousa et parte dela. Et sobre todo esto que dito he renunçio et parto de min toda ley et todo foro et todo dereito, escripto et non escripto, asi canonico conmo çevil, eclesiastico e (sic) seglar, asi en general conmo en espeçial, et o traslado de esta carta et a demanda por escripto et todos foros et huso et costume et todos plazos et terminos mayores et menores et todas las outras cousas et cada huna delas que en meu favor et ajuda en contrario de esto que dito he son et seer posan, para que se as diser ou alegar que me non valla. Et esoeçialmente renunçio a ley et dereito que dis que general renunçiaçon non valla. Et a penna pagada ou non pagada esta esta carta et todo o en ela conteudo valla et fique firme et cunplase en todo. Et eu, o dito Lopo Vaqua, que presente son, por mim et en nome da dita mina moller et vozes, asi o reçoço.

Feyta a carta en a dita vila d'A Crunna, a viinte dias do mes de novenbre, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Chispto de mill et quatroçentos et trinta annos.

Testigos que foron presentes, Johan de Santa Maria, Martin Garçia de Castro et Fernan de Fines, carniçeiro, vezinos da dita vila et outros.

Et eu, Pero Ferrenno d'A Crunna, notario publico por noso sennor el Rey en a dita vila, de esto que de suso dito he, a outorgamento do dito Juan de Deus en hun con os ditos testigos presente foy. Et a pedimento do dito Lopo Vaca (sic) esta carta fise escrevyr et fise aqui este meu signo (signo) (rúbrica).